

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури
Кафедра теорії і методики фізичного виховання

Дипломна робота (проєкт)
магістра

з теми: **«ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ТАКТИКИ В
ОЛІМПІЙСЬКИХ СПОРТИВНИХ ОДНОБОРСТВАХ»**

Виконав: студент 2 курсу, групи FKS1-M21z
спеціальності 017 Фізична культура і спорт)
Пісоцький Сергій Іванович

Керівник: **Юрчишин Ю. В.**, кандидат наук з
фізичного виховання та спорту, доцент

Рецензент: **Скавронський О. П.**, кандидат
наук з фізичного виховання та спорту, доцент

Кам'янець-Подільський – 2022

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ.....	3
ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ТАКТИКИ У СПОРТИВНИХ ЄДИНОБОРСТВАХ	9
1.1. Теоретичне підґрунтя тактики у спорті.....	9
1.2. Місце тактики й тактичної підготовки в системі багаторічного удосконалення спортсменів-єдиноборців.....	15
1.3. Актуальні напрями дослідження тактики й тактичної підготовки у спортивних єдиноборствах	20
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	29
2.1. Методи дослідження	29
2.2. Організація дослідження.....	38
РОЗДІЛ 3. ТАКТИКА УЧАСТІ ПРОВІДНИХ СПОРТСМЕНІВ-ЄДИНОБОРЦІВ СВІТУ В СИСТЕМАХ ЗМАГАНЬ ОЛІМПІЙСЬКИХ ЦИКЛІВ.....	38
3.1. Тактика участі провідних спортсменів світу у системі змагань олімпійських циклів у фехтуванні.....	38
3.2. Тактика участі провідних спортсменів світу у системі змагань олімпійських циклів у спортивній боротьбі	54
ВИСНОВКИ	62
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	66

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ

ВАДА	Всесвітнє антидопінгове агентство
ДЮСШ	дитячо-юнацька спортивна школа
ЕКС	етап Кубка світу
ЄС	Європейський Союз
ЗВО	заклад вищої освіти
ЗМСУ	заслужений майстер спорту України
ЗТУ	заслужений тренер України
КМСУ	кандидат у майстри спорту України
МОК	Міжнародний олімпійський комітет
МРІМ	етап максимальної реалізації індивідуальних можливостей
МСУ	майстер спорту України
МСУМК	майстер спорту України міжнародного класу
МСФ	Міжнародна спортивна федерація
НОК	Національний олімпійський комітет
ОСЄ	олімпійські спортивні єдиноборства
ПБП	етап попередньої базової підготовки
ПдВД	етап підготовки до вищих досягнень
ФКіС	фізична культура і спорт
ЧЄ	чемпіонат Європи
ЧС	чемпіонат Світу
ШВСМ	школа вищої спортивної майстерності
UWW	Об'єднаний світ боротьби

ВСТУП

Актуальність теми. Тактика є одним із термінів, покладених в основу керування змагальною діяльністю спортсменів [24]. Зважаючи на специфіку змагальної діяльності у спортивних єдиноборствах, більшість авторів [11; 47] акцентують увагу на потребі удосконалення тактичної майстерності як однієї з провідних сторін підготовленості спортсменів, водночас інші сторони виконують функцію підґрунтя та допомагають конкретизувати способи реалізації педагогічних настанов.

Проблеми тактики й тактичної підготовки у спортивних єдиноборствах відображено у великій кількості наукових і методичних робіт [32; 33]. Теоретичні основи тактики як мистецтва вмілого використання власних технічних, фізичних та вольових можливостей з урахуванням особливостей підготовленості суперника та конкретної ситуації, що склалася в сутичці та під час змагань, а також побудови планів поєдинку були закладені в 60–70-х рр. минулого століття у працях зі спортивної боротьби, фехтування, боксу.

Надалі основними напрямками досліджень були такі: діяльність спортсменів у варіативних конфліктних ситуаціях; тактична підготовка як основа моделювання дій спортсмена і тренера; індивідуалізація тактичної підготовки висококваліфікованих спортсменів на основі формування стилю ведення поєдинку; формування та розвиток тактичних знань, умінь та навичок у системі багаторічної підготовки спортсменів-єдиноборців; структура та зміст техніко-тактичних дій спортсменів-єдиноборців різного віку та кваліфікації.

У більшості наукових і методичних робіт, а також нормативно-правових документах, які регламентують підготовку в спортивних єдиноборствах, тактичну підготовку подано фрагментарно та переважно в поєднанні з технічною [21].

Попри широке представлення проблем тактики й тактичної підготовки в науковій і методичній літературі, більшість сучасних досліджень зі спортивних єдиноборств мають методичне спрямування та не містять їхнього обґрунтування як цілісної системи. Однією з причин цього є те, що для усвідомлення сутності

стратегії, тактики та дотичних до них дефініцій у спорті загалом та в спортивних єдиноборствах зокрема використовують різні теорії: конфлікту, предметно-перетворювальну, або теорію індивідуальної діяльності, ухвалення рішень [34], інформації. Якщо центральна частина цих теорій (ядро) є незмінною та актуальною донині, то периферична (ідеї, факти, судження, гіпотези, альтернативні підходи) потребує переосмислення з урахуванням сучасних тенденцій розвитку спорту загалом та олімпійських спортивних єдиноборств зокрема.

Аналіз та узагальнення даних значної кількості наукових і методичних джерел та визначення ступеня теоретико-методологічного обґрунтування тактики в олімпійських спортивних єдиноборствах засвідчили наявність низки суперечностей, а саме:

- між потребою модернізації основ керування змагальною діяльністю в олімпійських спортивних єдиноборствах з урахуванням сучасних тенденцій їхнього розвитку та фрагментарністю дослідження тактики у площині позазмагальної діяльності;

- між наявністю потужної теоретичної й емпіричної основи стратегії і тактики змагальної діяльності та відсутністю уніфікованого підходу до трактування цих та дотичних до них термінів (плацдарм, доктрина, тактичний план, тактична схема, види та форми тактики, структура тактичної підготовленості спортсменів, напрями тактичної підготовки), які є основою керування змагальною діяльністю в олімпійських спортивних єдиноборствах;

- між трансформацією структури і змісту змагальної діяльності спортсменів відповідно до еволюції сучасних олімпійських спортивних єдиноборств та консервативністю теоретичних основ тактики в олімпійських спортивних єдиноборствах;

- між потребою дослідження тактичної підготовки як окремого розділу системи підготовки, що відіграє визначальну роль у реалізації індивідуальних можливостей в умовах змагальної діяльності та в навчально-тренувальному процесі на різних етапах багаторічного удосконалення спортсменів, та

відсутністю її належного наукового та методологічно обґрунтованого забезпечення.

Таким чином, виокремлено актуальну науково-прикладну проблему обґрунтування концепції тактики в сучасних олімпійських спортивних єдиноборствах, що зумовлена, з одного боку, потребами системи підготовки спортсменів, обов'язковістю практики організації й проведення спеціальної діяльності для досягнення запланованого результату в конкретних конфліктних ситуаціях та, з другого, – консервативністю поглядів на її реалізацію.

Об'єкт дослідження – тактика у спорті.

Предмет дослідження – тактика в олімпійських спортивних єдиноборствах.

Мета дослідження – теоретико-методологічне обґрунтування тактики в сучасних олімпійських спортивних єдиноборствах.

Завдання дослідження:

1. Виявити проблемне поле тактики й тактичної підготовки у спорті.
2. Актуалізувати зміст теоретичних положень та виявити тенденції розвитку тактики в сучасних олімпійських спортивних єдиноборствах.
3. Визначити структуру та зміст діяльності суб'єктів персоніфікованої підсистеми системи підготовки спортсменів щодо реалізації тактики в сучасних олімпійських спортивних єдиноборствах.
4. Узагальнити практичний досвід реалізації тактичної підготовки на різних етапах багаторічного удосконалення спортсменів у сучасних олімпійських спортивних єдиноборствах.

Методи дослідження. Методи теоретичного та емпіричного рівнів дослідження (аналіз, синтез, аналогію, абстрагування, індукцію, дедукцію, екстраполяцію, системно-функціональний та системно-структурний аналіз, порівняльно-історичний метод) використано для узагальнення та систематизації наявних наукових знань, виявлення та формулювання нерозв'язаних проблемних запитань та суперечностей щодо інтерпретації змісту теоретичних положень тактики у спорті загалом та олімпійських спортивних єдиноборствах зокрема; узагальнення сучасних тенденцій їхнього розвитку; окреслення спільних та

відмінних рис у реалізації тактичної підготовки на різних етапах багаторічного удосконалення спортсменів; характеристики рівнів реалізації тактики в сучасних олімпійських спортивних єдиноборствах. Експертне оцінювання дало змогу узагальнити практичний досвід реалізації тактичної підготовки спортсменів-єдиноборців на різних етапах багаторічного удосконалення. Аналіз документальних матеріалів застосовано для виявлення сучасних тенденцій розвитку олімпійських спортивних єдиноборств; визначення структури та змісту діяльності суб'єктів персоніфікованої підсистеми системи підготовки спортсменів щодо реалізації тактики в сучасних олімпійських спортивних єдиноборствах; вивчення репрезентативності тактичної підготовки у програмно-нормативному забезпеченні підготовки спортсменів у сучасних олімпійських спортивних єдиноборствах та особливостей її реалізації у професійній підготовці майбутніх тренерів. Констатувальний експеримент використано для виявлення особливостей тактики участі провідних спортсменів світу в системах змагань олімпійських циклів в індивідуальному та командному заліку в сучасних олімпійських спортивних єдиноборствах.

Практичне значення одержаних результатів полягає у формуванні навчального матеріалу та визначенні шляхів імплементації системи знань щодо тактики й тактичної підготовки в сучасних олімпійських спортивних єдиноборствах у систему підготовки здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти зі спеціальності 017 «Фізична культура і спорт» у закладах вищої освіти; використанні результатів дослідження для удосконалення тактики участі спортсменів – членів національних збірних команд України з різновидів спортивних єдиноборств у системі змагань упродовж окремих сезонів та олімпійських циклів; розробленні алгоритмізованих навчально-ігрових засобів тактичної підготовки спортсменів на різних етапах багаторічного удосконалення.

Апробація результатів дослідження. Основні результати дипломної роботи магістра обговорювались на звітній науковій конференції студентів, магістрантів

Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (м. Кам'янець-Подільський 5-6 жовтня 2021 року).

Публікації. Результати дослідження за темою кваліфікаційної (дипломної) роботи магістра висвітлені в одній науковій статті.

Структура та обсяг дипломної роботи магістра. Роботу викладено на 70 сторінках, з яких 65 основного тексту, вона містить 5 рисунків та 5 таблиць. Дипломна робота складається з переліку умовних позначень, вступу, трьох розділів, висновків, списку 47 використаних літературних джерел.

ВИСНОВКИ

1. Науково-прикладну проблему обґрунтування концепції тактики в сучасних олімпійських спортивних єдиноборствах зумовлює відсутність універсального підходу до трактування змісту теоретичних положень тактики у спорті загалом та олімпійських спортивних єдиноборствах зокрема. Наявна система знань щодо тактики й тактичної підготовки містить велику кількість теоретико-методичних підходів, основою яких є погляд на тактику як явище та наукову категорію крізь призму різних теорій: загальної теорії підготовки спортсменів, підготовки спортсменів в олімпійському спорті, загальної теорії спортивних змагань, стратегічного керування, військового мистецтва, діяльності, ухвалення рішень, інформації, конфлікту та конфліктної взаємодії у спортивній діяльності. Відповідно до кожної з них, здійснено обґрунтування різних фрагментів тактики, які існують у площині змагальної діяльності. Попри наявність у науковій і методичній літературі потужного масиву теоретичних та емпіричних даних, тактику як систему з притаманними їй закономірностями, принципами, функціями та взаємозв'язками між елементами (підсистемами) не представлено належним чином. Проблемне поле тактики у спорті загалом та сучасних олімпійських спортивних єдиноборствах зокрема характеризується фрагментарністю знань про неї як категорію, що існує у площині позазмагальної діяльності.

2. Актуалізація змісту теоретичних положень тактики в сучасних олімпійських спортивних єдиноборствах повинна ґрунтуватися на наукових знаннях щодо сукупності тенденцій їхнього розвитку. Вони є основою плацдарму як найважливішої вихідної позиції, яка зумовлює характер діяльності будь-якого суб'єкта. Сучасні тенденції розвитку олімпійських спортивних єдиноборств представлено загальними, притаманними спорту загалом, та специфічними. До загальних тенденцій належать такі: професіоналізація, комерціалізація, глобалізація; виникнення нових видів спорту, дисциплін та змагань; зростання спортивних досягнень; позитивізація ставлення суспільства до спорту; зростання

ролі телебачення та інтернету; посилення впливу політики ВАДА щодо боротьби із застосуванням спортсменами заборонених речовин та методів; модернізація системи підготовки спортсменів; підвищення вимог до кадрового забезпечення у різних видах спорту; трансформація спортивної діяльності загалом та її суб'єктів.

До специфічних тенденцій, характерних для сучасних олімпійських спортивних єдиноборств, належать такі: ускладнення кваліфікаційних критеріїв, установлених МСФ для здобуття олімпійських ліцензій; розширення міжнародного та національного календарів змагань; зростання конкуренції як на міжнародній арені, так і на рівні національних збірних команд; регулярні зміни у правилах змагань для підвищення видовищності поєдинків та стимулювання зацікавленості глядацької аудиторії.

3. Наслідком впливу загальних та специфічних тенденцій розвитку олімпійських спортивних єдиноборств є трансформація тактики як діяльності суб'єктів, залучених до системи підготовки спортсменів, від яких прямо або опосередковано залежить демонстрація спортивного результату запланованої якості. Основні тенденції розвитку тактики в сучасних олімпійських спортивних єдиноборствах полягають в ускладненні та розширенні арсеналу тактичних дій спортсменів, що дає змогу компенсувати спрощення та зменшення арсеналу технічних; зростанні значущості тактичних знань спортсменів та посиленні їхнього впливу на досягнення результату запланованої якості, починаючи від окремих фрагментів поєдинку і завершуючи системою змагань; застосуванні диференційованого підходу до участі спортсменів у системах змагань упродовж окремих сезонів та олімпійських циклів, зумовлену змінами у правилах, розширенням офіційних міжнародних календарів змагань, ускладненням кваліфікаційних критеріїв, встановлених МСФ для здобуття олімпійських ліцензій, та адаптаційними можливостями організму спортсменів; розширенні сфери застосування терміна тактика та необхідності її реалізації не лише у площині змагальної діяльності, а й поза нею; актуалізації потреби в об'єднанні зусиль суб'єктів персоніфікованої підсистеми системи підготовки – спортсменів, тренерів та фахівців із різних компонентів забезпечення, уведених до складу

офіційних делегацій та національних збірних команд для участі у конкретних змаганнях та їхній системі, та водночас розподілі їхніх функціональних обов'язків відповідно до спільної мети.

4. Перелік, структура та зміст діяльності суб'єктів персоніфікованої підсистеми системи підготовки спортсменів щодо реалізації тактики в сучасних олімпійських спортивних єдиноборствах регламентовані відповідними нормативно-правовими документами: загальними, що поширюються на усю галузь фізичної культури та спорту (Законами, Указами Президента України, Постановами Кабінету Міністрів України), та специфічними, що визначають стратегію олімпійської підготовки упродовж тривалого періоду. До переліку цих суб'єктів належать Міністерство молоді та спорту України; НОК України та його регіональні відділення; Штаб олімпійської підготовки; Координаційна комісія спеціальної програми олімпійської підготовки; спортивні товариства і відомства, їх осередки; органи державного управління з питань ФКіС обласних, Київської міської державної адміністрації; Національний антидопінговий центр; Державний науково-дослідний інститут ФКіС, НДІ НУФВСУ, наукові установи; центри олімпійської підготовки, бази, спортивні заклади; спортсмени, тренери. Кожен із них є реалізатором тактики в сучасних олімпійських спортивних єдиноборствах відповідно до генерального плану (стратегії), підпорядкованого віддаленій меті. Внесок кожного суб'єкта персоніфікованої підсистеми системи підготовки спортсменів у досягнення спортивного результату запланованої якості, визначеного у стратегії, є пропорційним до сфери його компетенції.

5. Тактику участі провідних спортсменів світу в системі змагань реалізують на різних рівнях: тактичної взаємодії (виконання технічного прийому у конкретний момент поєдинку); загальному поєдинку; турніру та його стадій; сезону та олімпійського циклу (ів). Особливості тактики на кожному рівні зумовлені низкою чинників. На рівні виконання тактичної взаємодії вони залежать від поточної ситуації у поєдинку (різниця в рахунку) та в турнірній таблиці (потреба завершення поєдинку з результатом запланованої якості), рівня підготовленості спортсмена та суперника. На рівні поєдинку – від стадії змагань, результатів

попередніх поєдинків, рівня підготовленості спортсмена та суперника. На рівні турніру або його стадії – від значущості конкретного турніру та його місця в системі змагань, способу проведення, кількісного складу учасників, рівня підготовленості спортсмена та суперників.

6. Практичний досвід реалізації тактичної підготовки спортсменів дає підстави для виокремлення в межах кожної технології константної та варіативної частин. Перша є відносно стабільною та передбачає формування тактичних знань, умінь та навичок за допомогою методичних підходів, які є універсальними (загальними) для усіх або більшості сучасних олімпійських спортивних єдиноборств. Це підтверджено середніми ($0,69 > W \geq 0,5$; $p < 0,05$) та високими ($W \geq 0,7$; $p < 0,05$) ступенями узгодженості думок експертів – представників різновидів сучасних олімпійських спортивних єдиноборств. Варіативна частина передбачає можливість застосування локальних методичних підходів до формування тактичної підготовленості спортсменів відповідно до специфіки виду спорту. На етапах ПП – СБП для більшості сучасних олімпійських спортивних єдиноборств є характерним застосування загальних методичних підходів. Починаючи з етапу ПдВД, актуальним стає застосування локальних методичних підходів, притаманних конкретному різновиду спортивних єдиноборств, що підтверджено низькими ($W < 0,50$; $p < 0,05$) ступенями узгодженості думок експертів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абдуллаєв А. К., Ребар І. В. Теорія і методика викладання вільної боротьби: навч.-метод. посіб. Вид. 2-е, пероб. Мелітополь: ФОП Однорог Т. В. 2018. 299 с.
2. Алексєєв А. Ф. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких спортивних шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності, спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю та спортивних клубів. Київ, 2018. 116 с.
3. Ананченко К., Хацаюк О. Новий методичний підхід для оцінки відеоматеріалу, що використовується при підготовці дзюдоїстів. Слобожанський науково-спортивний вісник. 2016. № 4. С. 11–16.
4. Арзютов Г. М. Навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності з дзюдо. Київ. 1998. 90 с.
5. Арканія Р. Удосконалення спортивної підготовленості юних таеквондистів і покращення результатів їх змагальної діяльності. Спортивний вісник Придніпров'я. 2017. № 1. С. 6-10.
6. Арканія Р. А. Раціоналізація техніки атакуючих дій в таеквондо з використанням тренажерів. В: Науковий часопис нац. пед. ун-ту імені М. П. Драгоманова. Серія 15, Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). Зб. наук. пр. Київ. 2016. №11. С. 8-12.
7. Арканія Р. А. Удосконалення тренувального процесу тхеквондистів. Траекторія науки. 2016. № 2(7). С. 23-25.
8. Байдаченко Вю, Гамалій В., Шевчук О. Техніко-тактичні дії фехтувальників-шаблістів високої кваліфікації в різних умовах ведення поєдинку. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2018. № 2. С. 3-7.
9. Баранов М. В. , Маляренко А. Т. Структура компонентів техніки змагальної діяльності спортсменів високого класу в карате-до. Слобожанський науково-спортивний вісник. 2009. № 8. С. 93-95.

10. Біловодська О. А., Грищенко О. Ф. Системний аналіз і прийняття інноваційних рішень: конспект лекцій з дисципліни. Суми: Сумський держ. ун-т. 2010. 106 с.
11. Богдан І. О. Карате WKF: навч. прогр. для дитячо-юнацьких спортивних шкіл. Київ, 2014. 43 с.
12. Бойченко Н. В., Пашков І. М., Ананченко К. В. Удосконалення комбінаційної техніки каратистів стилю „кіокушинкай”. Слобожанський науково-спортивний вісник. 2015. № 1. С. 29-33.
13. Бойченко Н. В. Модель техніко-тактичної підготовки каратистів "ігрової" манери ведення поєдинку. Слобожанський науково-спортивний вісник. 2015. № 2. С. 34-37.
14. Булатова М. М. Ігри XXIX Олімпіади. Пекін, 2008. Київ: Олімпійська література. 2008. 60 с.
15. Войтенко СМ. Аналіз зв'язків групової ефективності з якісними показниками спільної діяльності спортивних команд. В: Фізична культура, спорт та здоров'я нації. Зб. наук. пр. Вінницьк. держ. ун-ту імені Михайла Коцюбинського. Вінниця. 2014. № 18. С. 367-374.
16. Войтенко С. М. Розвиток наукових уявлень про спільну спортивну діяльність: феноменологія, структура, регуляція. Актуальні проблеми фізичної культури і спорту. 2013. № 26 (1). С. 55-65.
17. 85. Воловик Н. І., Березовський В. А. Тренерська практика: методичний посібник для студентів факультетів фізичного виховання та спорту вищих педагогічних навчальних закладів. Київ: Видавництво НПУ імені М. П. Драгоманова. 2017. 42 с.
18. Гартвич О. Г., Радченко Ю. А., Седукін В. В. Навчальна програма з рукопашного бою для дитячо-юнацьких спортивних шкіл. Київ. 2010. 113 с.
19. Гнатієнко Г. М., Снитюк В. Є. Експертні технології прийняття рішень: монографія. Київ: Маклаут. 2008. 444 с.
20. Грабовецький Б. Є. Методи експертних оцінок: теорія, методологія, напрямки використання: монографія. Вінниця: ВНТУ. 2010. 171 с.

21. Гринь О. Р., Гринь А. Р., Смоляр І. І. Творчі здібності як резерв підвищення спортивної майстерності. Вісник Чернігів. нац. пед. ун-ту. Серія: Педагогічні науки. Зб. наук. пр. Чернігів. 2017. № 143. С. 154-157.
22. Долбишева Н. Г. «Загальні основи неолімпійського спорту» як нормативна дисципліна підготовки фахівців зі спорту. Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. Харків, 2012. №10, С. 20-24.
23. Імас Є., Мічуда Ю. Тенденції розвитку сфери фізичної культури та спорту в умовах сучасного ринку. Теорія і методика фізичного виховання і спорту. 2015. №2. С.142-149.
24. Імас Є. В., Борисова О. В., Когут І. О. Неолімпійський спорт: проблеми та перспективи розвитку. Фізична культура, спорт та здоров'я нації: зб. наук. пр. 2016. №3. С. 145-152.
25. Імас Є.В., Матвеев С. Ф., Борисова О. В., Когут І. О. Неолімпійський спорт : навч.-наочн. посібник для студ. вищих навч. закладів фіз. вих. і спорту. Київ: Олімпійська література, 2015. 202 с.
26. Когут І. О. Соціально-гуманістичні засади розвитку адаптивної фізичної культури в Україні (на матеріалі адаптивного спорту). Київ : НУФВСУ, 2015. 393 с.
27. Кропивницька Т., Войтова О., Краснянський К. Всесвітні ігри «Спортаккорд» у системі неолімпійського спорту. Спортивний вісник Придніпров'я. 2014. №1. С. 156-161.
28. Леонов Я., Путятіна Г. Стратегічні перспективи розвитку неолімпійського спорту в Україні. Слобожанський науково-спортивний вісник. 2014. №5(43). С. 29-34.
29. Маринич В. Л., Прибильська Т. К. Світові ігри: стан та перспективи розвитку у світі. Спорт та сучасне суспільство: зб. наук. пр. 2013. С. 48-54.
30. Матвеев С. Ф., Борисова О. В., Когут І. О. Магістр: обличчям до науки (технологія підготовки магістерських робіт за спеціальністю «Спорт»): навч.-

наоч. посіб. для студ. вищих навч. закладів фіз. виховання і спорту. Львів: СПОЛОМ, 2015. 88 с.

31. Матвеев С.Ф., Кропивницька Т. А., Борисова О. В, Когут І. О., Данько Т. Г. Організаційні аспекти сучасного спорту : навчально-наочний посібник. Київ: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2014. 107 с.

32. Міжнародна хартія фізичного виховання та спорту. ЮНЕСКО. [Електронний ресурс] Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_350.

33. Мокін Б. І., Мокін Б. О. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2014. 180 с.

34. Офіційний сайт Всесвітніх ігор єдиноборств: [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.worldcombatgames.com>

35. Платонов В. Н., Булатова М. М., Бубка С. М. Олімпійський спорт. Київ: Олімпійська література. 2009. Т.2. 696 с.

36. Платонов В. Н., Булатова М. М., Бубка С. М. Олімпійський спорт. Київ: Олімпійська література. 2009. Т.1. 752 с.

37. Платонов В. М. Система підготовки спортсменів у олімпійському спорті. Загальна теорія та її практичні програми. Київ: Олімпійська література. 2015. 752 с.

38. Старостіна А., Канищенко О. Суперечливі шляхи глобалізації. Економіка України. 2008. №5. С. 58-65.

39. Casini L. The making of a lex sportiva by the court of arbitration for sport. Lex Sportiva: What is Sports Law. TMC : Asser Press. 2012. P. 149-171.

40. Kambitsis C. Sports advertising in print media: the case of 2000 Olympic Games. Corporate Communications: An International Journal. 2012. №7(3). P. 155-161.

41. Rules of The World Games: [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://www.theworldgames.org/the-iwga/governing-documents>

42. Smith A. C., Graetz B. R., Westerbeek H. M. Brand personality in a membership based organization. International Journal of Nonprofit and Voluntary Sector Marketing. 2021. №11(3). P. 251-266.

43. SportAccord (Previously known as GAISF, the General Association of International Sports Federations). Statutes. [Электронный ресурс]. Режим доступа : <http://www.sportaccord.com/en/about/index.php>
44. The 8th World Games in Kaohsiung: [Электронный ресурс]. Режим доступа : <http://www.worldgames2009.tw/wg2009/eng/index.php>
45. The 9th World Games in Cali. [Электронный ресурс]. Режим доступа : <http://worldgames2013.com.co/>
46. The First World War Quite Interesting Ltd. Encyclopedia. Downloaded. 2017.
47. Zadorozhna O., Briskin Y., Perederiy A., Pityn M., Sydorko O. Team composition in epee fencing which accounts for sportsmen's individual performance. Journal of Physical Education and Sport. 2018. №273. P. 1863-1870. DOI:10.7752/jpes.2018.s4273